

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

25. Ambiguis verbis dogmata exprimunt. Sub aliena persona disputant tanqua[m] de quaestionibus præter fidem. Romanae Ecclesiae reverentiam & in omnibus submissionem simulant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

detorquendi veritatem, etiam alibi detestatur: *Quid enim vobis predest, quod nescio quas artes atque artes nescio cuius perplexitatis, infortis ne simplicitas pateant, & clara luceant? Quis enim non videat, quomodo ista illi iudices accipere po-*

detorquendi veritatem, etiam alibi detestatur: Quid enim vobis predest, quod nescio quas artes atque artes nescio cuius perplexitatis, infortis ne simplicitas pateant, & clara luceant? Quis enim non videat, quomodo ista illi iudices accipere po-

Ambiguus verbis dogmata expriment. Sub aliena persona disputant tanquam de questionibus præter fidem. Romanæ Ecclesiæ reverentiam & in omnibus submissionem simulant.

CAPUT XXV.

EODEM pertinet & illa fraudulentia, qua solebant sententias suas à Catholica fide remotissimas ambiguis verbis exprimere, & ita ambidextra subtilitate temperare, ut utrumlibet sensum admittendo, etiam oculatissimi fallerentur, cuiusmodi dexteritatem sapius Augustinus in Pelagio expertus est. Vide, inquit, latebras ambiguitatis falsitati præparare refugia, offundendo caliginem veritati, ut ut etiam nos, cum primum ea legimus recta vel correcta propemodum gauderemus. Et alio in loco: Et ista eius verba Romanam pro magna eius purgatione transmissa tam sunt ambigua ut possint eorum dogmata præbere latibula, unde ad infidendum proficiat hæreticus sensus &c. Itemque in Iuliano: Ita sententiam temperasti, ut & vestra & nostra posset voce defendi &c. sed qui sermone quod sentiat, nescire non possumus quomodo ista dicatis. Et hæc quidem perplexitatis arte tantopere Pelagius & omnes posteri ejus valuerunt, ut nihil tam speciosum à Catholicis de gratia prædicari posset, quin ipsidem phrasibus atque elogijs etiam ipsi uterentur, ut ex libris Fausti Regiensis, atque alijs facile animadverti potest. Ex quo nata est illa summa difficultas detegendi errores, quibus sive nunc, sive tunc divina gratia sinceritas adulterata est. Neque hoc ipsum Divum Augustinum latuit, qui in Pelagio adversariotum divina gratia principem veritatem illam detegendo posteros monuit, ne propterea statim Catholicam gratia confessionem esse crederent, quia verbis Catholicum sensum præferentibus ederetur. *Postest, inquit, Pelagius ita se latebris obscuritatis huius involvere, ut etiam is qui à sancto Amrosio conscripta possumus consentire se dicat, & ea se quoque sentire proclamet, semperque sensisse; atque ita singula cuncta exponere, ut etiam eius sententia convenire credantur.*

Lib. de grat. Christi c. 47.

Eandem indolem vulpinam redolet & ista subtilitas Pelagio familiaris: quæ ut securius hæreticum propinaret sub aliena persona disputandas proferebat difficultates. Nimirum sic à persona sua removendo novitatis invidiam, sine periculo poterat limax in cochleam caput subducere, hinc quæ duriore censura protereretur. Observavit quidem istud artificium ejus Augustinus, sed quo spectaret, nondum animadverterat. Unde tam perverba & Christiana-

na repugnantia veritati virtum illum tam egregie scilicet Christianum omnino non sentire, sed tantum disputanda proposuisse credebat, ut adductis hinc inde rationibus, quid contra dici posset, elucesceret.

Quæ disputandi libertate ut vel ipsos Christianæ religionis cardines sibi convellere liceret, eas de quibus ipsi disserent questiones non fixas atque determinatas, sed præter fidei periculum esse discutiebant, ut videlicet, si in eis fuissent exorbitasse convelli, non criminaliter, sed quasi civiliter errasse viderentur. Sic enim Celestius Carthagine accusatus: De traduce, inquit, peccat dixi, quia mira Catholicam constitutos plures audiri destrucere, nec non & alios astrucere: licet questionis res sit ista, non hæresis. Et in libello quem Pontifici Romano exhibuit: Si quæ verba præter fidem questionis nata sunt, de quibus esset inter plerisque contentio, non ego quasi auctor alicuius dogmatis definita hoc auctoritate statui. Nempe perspicuum est, id eum egisse ista præfatione, ut si quid in ipso appareret erroris non in fide, sed in difficili questione errasse putaretur, ut ita astute invidiam hæresis declinaret. Quo prætextu à recentioribus quoque postmodum non pauca quæ vel Divi Augustini disputationibus vel Cæciliorem sanctionibus de gratia & prædestinatione definita sunt, tanquam essent non fidei dogmata, sed profundiores difficultioresque partes intercurrentium questionum, ut Celestius Papa nonnullas nominaverat, in dubium revocata sunt.

Ut verò tutius venenum suum proderent & ab ignaris serpentina fraudis hominibus securius biberetur, magnam Sedis Apostolicæ præferant reverentiam, omniaque Romani Pontificis iudicio se submittere simulabant. Sic enim Celestius in libello seu fidei confessione quam Romæ Zozymo Papæ dedit: *Ea, inquit, quæ de prophetarum & Apostolorum fonte suscepi vestri Apostolatus offerimus probanda esse iudicio: ut si forte ut hominibus quibusdam ignorantis error obierit, vestra sententia corrigatur.* Et cum ab eodem Zozymo hoc ageretur, ut Sedis Apostolicæ litteris quæ à suo prædecessore Innocentio scriptæ fuerant, præberet assensum; *Omnia, inquit Augustinus, quæ sedes illa damnaret, se damnaturum esse promisit.* Ita tunc quidem ad tempus Pontifici fucum fecit: sed cum

Epist. ad Epist. Gal. c. 11.

Lib. de pe. orig. c. 23.

Ibid. c. 7.

cum postea ejus presentia posceretur, ut dilucidis responsionibus vel astutia hominis vel correctio dilucretur, se subtraxit, examinis damnatusque in errore consensit.

Et ex illis quidem quae huc usque dicta dissertaque sunt abunde percipi potest, quam fuerit haereticus Pelagianae facies, in exortu & progressu, & cum jam saepius mutato vultu consensisset, quis dogmatum uniuersorum scopus fuerit, nempe patet, superbiam adversus Deum, & gloriam in oculis aliorum hominum ac suis, fuisse propriissimum eorum spiritum, ac notam, qua (tam ipsa olim, quam quotquot postea Dei dona ad humanum arbitrium quoquo modo revocando, laeserunt gratiam Dei) à ceteris dignoscuntur. Nam hoc ipso, quo animus huius ipse placere incipit, honorisque merces directe aut per ambages à suae voluntatis nutu suspendere, necesse est, ut inde series illa vitiorum superbiam committant secundum diversitatem occasionum pullulet. Hinc enim novitatis, admirationis, famae, gloriae captatio, quibus animus iam sibi magnus, etiam magnus appareat. Hinc affectatio sanctitatis, & constantia hypocritis. Quae si non ita ex voto succedant, ut magnus habeatur, qualem se tacite esse sentit, erum-

pit in crassioris superbiae effectus & signa, velum, divitiarumque pompas, aliaque secularis tactus probra. Hinc illa scientiae gentilibus propria consuetudo, Philosophiae & signorum, quae amplius inflare solet, eloquentia, & multiloquentia. Hinc scriptitandi pruritus ingens, contemptulique ceterorum, quos tam evidenti mole librorum superant. Hinc tota illa fallaciarum, restrictionum & mendaciorum scena, quibus inanitatis suae conscius, affectat etiam videri quod non est. Hinc tandem Deo superbiam persequente, vel si propitius est, etiam sanante, aperta flagitiorum turpido, quibus factus ille deprimatur, & resipiscendo à praesumptione redeant humiliores, atque doctiores.

Cum verò damnatio erroris manifesti plurimos à tanta natura & liberi arbitrii laude revocasset, temperamentum quoddam naturae & gratiae, à quibusdam Presbyteris Massiliensibus inventum est, quo se putabant utriusque partis incommoda declinare; ita ut neque cum Augustino cuncta ex Dei gratia, neque cum Pelagio ex libero arbitrio religarent. Commentum istud à subtilibus ingenijs magna dexteritate concinnatum fuit multoque non minus nunc quam olim imprudentes delusit.

F I N I S.

CORNELII IANSENII
EPISCOPI IPRENSIS
DE HÆRESI PELAGIANA
LIBER SEPTIMVS.

Qui de Semi-Pelagianis primus est.

De praedestinatione parca scripsit Augustinus ante motas ab Adu-
metinis Monachis & Massiliensibus, difficultates, & quare.

Ortus Semi-Pelagianorum, & ratio nominis.

CAPVT PRIMVM.

Vo sunt in Christiano A
Doctore magnopere com-
mendanda, scientia atque
prudencia: quarum illa
in percipienda, haec in
dispensanda veritatis cog-
nitione versatur; magna
quippe circumspetione opus esse in tradenda
rerum obscurarum magnarumque doctrina,

quarum etiam liquidissima nobis manifestatio
Deo revelante facta est, satis ille generis hu-
mani Magister insinuavit quando Discipulis
dixit: *Adhuc multa habeo vobis dicere sed non po-
testis portare modo.* Ex quo fit, ut si pondus ve-
ritatis vires discentis excedat, nonnunquam
suspendendum sit ut extendat crescentes, non
imponendum ut obterat parvulos: Nonnun-
quam verò etiam omnino occultandum sit, ne
vel non

R 4

vel non